

Vejledning for bedømmelse

Offentlig Forvaltning – Jura og Politik

Spørgsmål:

1. Gør rede for det danske ministerstyres grundprincipper
2. Giv en karakteristik af ministrenes håndtering af rollen som minister i hver af de to forskellige hændelsesforløb omtalt i bilagene A hhv. B.
3. Analyser lovligheden og rigtigheden af offentlighedsprocedurerne i hver af de to hændelsesforløb, Bilag A hhv. B. Inddrag Bilag C.

Ad. Spm. 1: Gør rede for det danske ministerstyres grundprincipper

Den gode besvarelse gør rede for principperne i ministerstyret (ministerialsystemet).

- Ministrene udgør et ledelsesmæssigt bindeled, eller en bro, mellem parlament og forvaltning
- Ministerområderne er inddelt i fagligt samørende forvaltnings- og sagsområder (idealet)
- Ministeren har det øverste ansvar for sit ministerområde, er både politisk og administrativ topchef
- Ministeren er eneansvarlig for sit ministerium overfor Folketinget (parlamentarisk ansvar/evt. mistillid)
- Ministeren er samtidig øverste administrative chef for hele sit ministerområde
- Ministrene er i DK ikke kollegialt ansvarlige for regeringens handlinger (modsat fx. Sverige)
- Statsministeren er « primus inter pares », den første blandt ligemænd, med særlige beføjelser, herunder fx
 - o Suveræn grundlovsumiddelbar kompetence (prærogativ) til at udpege/afskedige ministre
 - o Suveræn grundlovsumiddelbar kompetence til at udskrive nyvalg (opløse Folketinget)

Den særligt gode besvarelse går evt. skridtet videre og sætter ministerrstyret ind i et perspektiv af den samlede parlamentariske styringskæde med følgende hovedelementer :

- Folket/vælgerbefolkningen som besidder af den oprindelige/ultimate legitimitet (folkestyre)
- Magt-/kausalkæden : Vælgerne > Parlamentet > Regeringen > Forvaltningen > Folket/vælgerne
- Styringskæden som realbeskrivelse (er) eller som idealbillede (bør)

Ad. Spm. 2: Giv en karakteristik af ministrenes håndtering af rollen som minister i hver af de to forskellige hændelsesforløb omtalt i bilagene A hhv. B.

Bilag A :

- Ministeren er ganske sky (lukket/bange ?) i forhold til Folketinget (Trafikudvalget)
- Ministeren forsøger at neddysse politisk problem i stedet for fx at inddrage FT
- Ministeren misinformerer (lyver) FT om, hvornår og hvordan han selv er blevet informeret
- Ministeren proklamerer sit ansvar, men lever næppe op til det i politisk forstand
- Ministeren er latent på vej til direkte at vildlede Folketinget. « Rettidig omhu ? »

Alt i alt : Transportministeren håndterer sin ministerrolle overvejende reaktivt/ afværgende

Bilag B :

- Ministeren giver helt legitimt udtryk for sin fiskeripolitik/ kvotefordelingspolitik
- Ministeren vælger at fortie, at hans parti har modtaget støtte fra havfiskernes org.
- Ministeren benægter overfor FT-Fødevarerudvalget sit kendskab til andre « modeller »
- Ministeren bestræber sig på at dække over egne handlinger i forhold til pressen
- Ministeren udtrykker generel modvilje mod offentlighed i forvaltningen

Alt i alt : Fødevarerministeren håndterer sin rolle offensivt, nærmest aggressivt

Begge ministre påkalder sig modvilje/kritik fra parlamentarisk side. Begge kunne risikere, at kritikken udvikler sig til en egentlig, formel parlamentarisk mistillidserklæring på grund af utilstrækkelige hhv. urigtige/vildledende informationer fra minister til FT. Men det videre forløb kender vi ikke noget til inden for rammerne af bilagenes beretninger,

Ad. Spm. 3: Analyser lovligheden og rigtigheden af offentlighedsprocedurerne i hver af de to hændelsesforløb, Bilag A hhv. B. Inddrag Bilag C.

Offentlighedsproceduren i Bilag A:

- Journalist anmoder helt lovligt om aktindsigt (i h.t. offentlighedsloven, dvs. som ”enhver”)
- Ministeriet forsømmer konkret vurdering af, i hvilket omfang indsigt kan/skal gives:
 - o tænkeligt, at visse økonomiske forhold ikke må fremlægges – f.eks. konkurrenceforhold.
 - o tænkeligt at der på andre områder kunne være grundlag for at give ”meroffentlighed”
- Ministeren afviser helt lovligt at give medlemmer af FT aktindsigt i egne håndakter:
 - o oplagt, at dette materiale faktisk er led i ministerbetjening og faktisk af intern karakter
 - o kan jo altid efterspores ved at stille &20-spørgsmål hhv. særskilt anmode om aktindsigt

Offentlighedsproceduren i Bilag B:

- Dagbladet anmoder helt lovligt om aktindsigt (i h.t. offentlighedsloven, dvs. som ”enhver”)
- Fødevarerministeriet giver for sent afslag på anmodningen; efter 10 dage. Fristen er 7 dage
- Ministeren giver sin departementschef en ulovlig tjenestebefaling, i og med at ministeren forlods vil have hele sagens indhold af dokumenter klassificeret som ”led i ministerbetjeningen”. Der skal altid foretages en konkret vurdering af materialet i relation til en aktindsigtsbegæring.
- Det er ligeledes ulovligt på forhånd at tilsidesætte muligheden af ”merindsigt” uanset materialets eventuelle karakter af ”ministerbetjeningsdokument”, internt arbejdsnotat e. lign.
- At Fødevarerministeriet vælger at give indsigt i kalenderoplysninger er i bedste fald ligegyldigt, i værste fald udtryk for en tilsigtet afledningsmanøvre, tenderende til en mild magtfordrejning (usaglige hensyn).

Ovenstående afslører såvel visse ulovligheder som forvaltningsmæssigt urigtige hensyn.

Sammenfattende om den gode besvarelse af hele opgaven:

Der er ingen udtømmende « facitliste » til opgaven som helhed, men klart et fagstof, som er uundgåeligt både på baggrund af fagets pensum (såvel forvaltningslære som statsret/forvaltningsret) og i lyset af bilagene til opgavens spørgsmål. Besvarelsen skal kvalificere sig ved tilstrækkelig paratviden, fokuseret bilagsbehandling, argumentation, nuancering , gerne supplerende empirisk viden samt evt. teorianvendelse om aktørers magt og interesser, som kan bidrage til forståelse eller forklaring. Opgaven giver som helhed mulighed for både selvstændighed og variation i besvarelsen.

Niels Refslund